

dva extrémny – skauting ako vzor – malé spoločenstvá – celý človek – princípy a povinnosti – čoho sa vyvarovať

V Cirkvi sa bežne stretávame s dvomi extrémami:

- alebo sú záľuby úplne mimo Cirkvi a jej života, dokonca konkurentom: „*Nebol som v kostole, lebo som sa venoval záľube...*“;
- alebo sa záľuby stávajú súčasťou „farského života“, ale bez duchovného vyústenia a farnosť sa tak mení na kríženca *cestovnej kancelárie s centrom voľného času*, organizuje turnaje a opekačky a zájazdy,... ale bez toho, aby tieto veci nejako významne pomáhali ľuďom v ich úsilí o dokonalosť a jednotu v láske.

Čnosť je, ako obyčajne, v strede, medzi týmito dvomi extrémami. Ako ale tento stred docieľiť?

1) MALÉ SPOLOČENSTVÁ. Na rozdiel od skautingu, kde všetci jeho členovia robia to isté – čiže *skautujú* – farnosť nemôže celá bicyklovať, alebo celá chodiť na túry. Nakoniec, *aj skauti sa časom rozdelili na podskupiny „lesných skautov“ a následne vodných, morských i leteckých skautov, všetko v rámci jednej spoločnej organizácie*. Podobne farnosť je *spoločenstvom malých spoločenstiev* aj preto, že farníci si na svoju *spiritualitu konania* vyberajú aktivity im blízke: od spoločného cvičenia zumbly cez bicyklovanie, turistiku, golf, záhradníčenie až po umelecký klub či čokoľvek iné. Možností je veľa. Výsledkom je potom aj veľa malých spoločenstiev, či celých „rodín“ malých spoločenstiev, ktoré každé využívajú v rámci farnosti na svoj rast vo svätosti špecifickú činnosť.

2) KOMPLEXNÁ A DOSTATOČNE NÁROČNÁ AKTIVITA. Ideálne fungujú naozaj tie činnosti, ktoré zasahujú aj telesnú stránku človeka a hlavne sú dostatočne náročné na to, aby „nútili“ človeka rásť a rozvíjať sa, nie je to teda len nejaká pohodová „rekreačná aktivita“, určená na „oddych“ a „odreagovanie sa“ a „prijemné posedenie pri čajičku a bábovke“. *Skauting napríklad nielenže dosahuje svoje ciele náročným skautovaním v prírode či na plachtenicach, ale súčasne dbá o to, aby všetko, čo robí, rozvíjalo nielen ducha (čo je cieľ), ale aj telo, intelekt, citovú stránku človeka, charaktra a jeho schopnosť sociálnych vzťahov*. Je dôležité, aby sme aj my pozerali na činnosť, ktorú si volíme, nie ako na príjemnú kratochvíľu, ale ako na skutočný nástroj, s ktorého pomocou tvrdo pracujeme na svojom cieľi, na zbožštení sa v Bohu.

3) JASNÉ PRINCÍPY. Skauting má svoje Tri Princípy: Povinnosť voči Bohu, Povinnosť voči druhým a Povinnosť voči sebe. Slovo povinnosť nás znova vedie k úvahe č. 500 i k tomu, že kresťanstvo nie je o snívaní a dumaní a fantazírovaní a špiritizovaní, ale o záväzku lásky a z nej plynúcej povinnosti, ktorá sa naplňa v činnosti, v skutočnej práci. A touto prácou a činnosťou sami rastieme.

- Povinnosť voči Bohu – kvôli čomu nás Boh stvoril, aký úmysel a zmysel nám dal a za akým účelom tu sme? A katechizmus odpovedá vetou, ktorú iste už poznáte naspamäť: „*Nekonečne dokonaly a sám v sebe blažený Boh podľa číro dobrotivého rozhodnutia slobodne stvoril človeka, aby mu dal účasť na svojom blaženom živote*“ (KKC 1). Boh nás stvoril, aby sme sa zbožštili a spasili v Bohu. V tom je Jeho sláva: „*Boh je oslávený v človekovi plnom života*“, píše už Irenej z Lyonu a vysvetľuje, že týmto životom človeka je Boh sám. Boh je oslávený, keď sa mi v Bohu zbožštime – a teda naša povinnosť voči Bohu je naplniť túto Jeho túžbu a zámer, zbožštiť sa v Bohu a tak Ho osláviť. Stať sa dokonalými ako Otec, i dokonalými v láske na obraz Trojice.

- Povinnosť voči sebe je potom zhodná s povinnosťou voči Bohu. Pretože ak je tu od Boha takáto ponuka, opravdivý „životný jaccpot“ – potom by bolo tým najťažším zločinom voči samému sebe a tým najhorším, čo by sme sami sebe mohli spôsobiť, ak by sme ju nejako zanedbali, alebo premrhali a nakoniec pre seba nezískali!

Ako hovorí Ježiš: „*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil alebo poškodil?!*“ (Lk 9,25 SSV).

- Povinnosť voči druhým je takisto zhodná. Boh vyniesol náš život na úplne novú rovinu kvality, dal nám to, čo by sme bez Neho nikdy nijako nemohli prežiť. Je len samozrejmé, že sa nielenže za takúto ohromnú skúsenosť nehanbíme, ale že o nej radi a veľa hovoríme. A najviac zo všetkého túžime, aby tú istú krásu našli a zažili aj ľudia okolo nás, obzvlášť tí, na ktorých nám záleží, ale aj všetci ostatní. *Predstav si, že nájdeš na ulici človeka s ťažkým zranením. Potešíš ho. Podložíš mu hlavu vlastným kabátom. Dáš sa mu napiť vody z fľaše, ktorú máš pri sebe. Dokonca ho zdvihneš a oprieš o múrik, aby mohol sedieť. Ale sanitku nevoláš. Bol si mu osožný? Áno, aj nie. To, čo si urobil, samo osebe osožné bolo. Ale je to úplne zatižené tým, že tento zranený človek zomrel. Zomrel a pritom si ho mohol zachrániť. Ale neurobil si to...* Podobne by dopadli naše „dobré skutky“ a „osožnosť iným“, ak by netužili nakoniec sprostredkovať druhému aj Boží Dar. A tak teda aj naša povinnosť voči iným je v prvom rade a nadovšetko „*svojim spoluobčanom nekresťanom zvestovať Krista slovom a skutkom a pomáhať im plne prijať Krista*“ (porov. Ad Gentes 16) – a to platí aj o kresťanoch, o ľuďoch vo vnútri nášho farského i malého bunkového spoločenstva.

Ak máme pred očami takéto tri princípy, v tej chvíli máme rámeč aj pre našu *spiritualitu konania*.

- Je nám jasné, že naša záľuba by bola nehoráznym mrhaním vzácneho času a energie, ak by nám nepomáhala na našej ceste k zbožšteniu sa a teda k dokonalosti ako jednotlivcov i ako spoločenstva. Preto nás ani nenapadne oddeľovať naše *záľuby a športy* a podobné veci od náboženského a farského života, ale naopak, zo všetkých síl ich čo najviac do obojeho včleníme ako užitočné nástroje. Ak by to nešlo, sami ich zanecháme ako zbytočné a škodlivé.

- Súčasne je to hrádza aj proti zdegradovaniu farnosti na úroveň nejakého „zbožnejšieho“ centra voľného času, ktoré kratochvíľami láka ľudí na akcie podobne ako divadlo, kino či turistický zväz. Máme totiž stále a jasne na mysli naše ciele, princípy – a preto všetko využívame tak, aby to slúžilo onej *povinnosti lásky* k sebe, k Bohu i k druhým, ktorej cieľom je zbožštenie a zjednotenie všetkých v Kristovi.

Samozrejme, ani v skautingu to nefunguje ideálne – sú oddiely, ktoré sa stali *rekreačnými* a sú ďalšie, ktoré sa snažia *náboženstvom* iba dopĺňať svoj akože „skautský život“. Ale vždy je to len výsledok alebo zabudnutia na tieto princípy, alebo nepochopenia *spirituality konania*, ktorou skauting vskutku je. Podobne vo farnosti obzvlášť neuh *cukrikového kresťanstva*¹ spôsobuje, že cieľ ako aj princíp kresťanstva sa zahmlieva, stráca – a s ním sa stráca aj zmysel duchovného a farského života a farnosť sa mení na klub dezorientovaných ľudí, ktorí „čosi robia“ a „čosi plnia“, lebo sa to „tak robí“, aj keď netužia prečo a načo a či to vôbec funguje, ale veď „Pán Boh sa už nad nami hádam nejako zmiluje“ a podobne. Preto je dôležité mať tieto princípy na pamäti, stotožniť sa s nimi, chápať ich ako aj to, čo od nás vyžadujú. A potom všetko, čo robíme, bude úplne samozrejme slúžiť tomuto cieľu a zámeru a bude nástrojom nášho zbožštenia sa v *spiritualite konania*.

Váš Inky

¹ porov. úvaha 339